

Belastingdienst

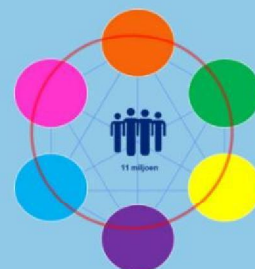
Werkinstructie Aandachtsgebied box 3, thema bank- en spartegoeden

Toezicht Particulieren

Versie 1.0 - Oktober 2025

Colofon

Medewerkers Toezicht Particulieren
onder regie van
Landelijke Regie Particulieren (LRP)

Inhoudsopgave

1	Inleiding	2
2	Onderdelen box 3, thema bank- en spaartegoeden	3
3	Inhoudelijke beoordeling en behandeling	4
3.1	Stap 1 tot en met 5	4
3.2	Stap 6 Beoordeel het uitgeworpen formulier OWR	4
3.3	Stap 7 tot en met 12	4
4	Bank- en spaartegoeden in box 3	5
4.1	Algemeen	5
4.2	In te vullen gegevens in formulier OWR	6
4.3	Bank- en spaartegoeden in euro's	6
4.4	Bank- en spaartegoeden anders dan in euro's	6
4.5	Aandeel in vermogen van een VvE	8
4.6	Vermogen op een derdenrekening	8
4.7	Groen sparen	9
4.8	Meegekochte en samengestelde rente	10
4.9	Genietingstijdstip rente	10

1 Inleiding

Dit is de werkinstructie voor de behandeling van het aandachtsgebied Box 3, thema bank- en spaartegoeden zaken. Bij de werkinstructie horen de documenten:

- [Handleiding OWR \(Opgaaf werkelijk rendement\) Raadplegen vanuit ^{5.1.2i}](#)
- [Handleiding formulier OWR Uitworp \(link volgt\)](#)

Deze documenten zijn beschikbaar op de site van de [ICT gebruikersondersteuning](#) onder de K van ^{5.1.2i} en de O van OWR

Stappenstructuur werkinstructie

De instructie bestaat uit verschillende stappen die je uitvoert als je een formulier OWR behandelt. De stappenstructuur is als volgt:

Stap(pen)	Doel en vindplaats
Stap 1 tot en met stap 5	De stappen beschrijven het ophalen en in behandeling nemen van een formulier OWR. Gebruik hiervoor de Handleiding formulier OWR uitworp.
Stap 6	Deze stap beschrijft de inhoudelijke beoordeling en de behandeling van het formulier OWR met een risico in het thema bank- en spaartegoeden. Gebruik hiervoor deze werkinstructie.
Stap 7 tot en met stap 12	De stappen beschrijven: - de communicatie met de belastingplichtige/gemachtigden - het vaststellen van een aangifte Gebruik hiervoor de Handleiding formulier OWR uitworp.

Coördinatie en beheer

Deze werkinstructie is geschreven aan de hand van de input van collega's die aan het betreffende werkproces werken. Het team Landelijke Regie Particulieren (LRP) coördineert de ontwikkeling van deze werkinstructie en beheert de centrale plaats waar de werkinstructies en procesplaten beschikbaar worden gesteld. Heb je suggesties, opmerkingen of tips? Neem dan contact op via de Landelijke regie Particulieren_postbus.

In deze werkinstructie wordt uitgelegd wanneer belastingplichtige een bank- en/of spaarrekening in box 3 heeft en wordt ingegaan op de wijze waarop het werkelijk rendement van een bank- en spaarrekening in box 3 wordt bepaald. Het thema bank- en spaartegoeden is onderverdeeld in 9 onderdelen. Zie onderstaande tabel voor de onderdelen die hieronder vallen.

Onderdeel	Onderwerp
1	Algemeen
2	In te vullen gegevens in formulier OWR
3	Bank- en spaartegoeden in euro's
4	Bank- en spaartegoeden anders dan in euro's (vreemdevaluta's)
5	Aandelen in vermogen van een VvE
6	Vermogen op een derdenrekening
7	Groen sparen
8	Meegekochte en samengestelde rente
9	Genietingstijdstip rente

Onderwerp nader toegelicht

In de volgende hoofdstukken wordt per onderdeel beschreven waar het onderwerp precies om draait, met name in fiscaaltechnisch opzicht.

Inhoudelijke beoordeling en behandeling

Daarnaast is per onderwerp in hoofdstuk 3 'Inhoudelijke beoordeling en behandeling' stap 6 beschreven, waarin staat hoe je het formulier OWR inhoudelijk moet beoordelen. Uiteraard is deze beschrijving niet uitputtend. Mocht je een uitzondering in behandeling hebben, dan kan het nodig zijn om op je kantoor meer vaktechnische kennis te zoeken.

Uitzonderingen in deze werkinstructie

Deze instructie ziet niet op contant geld. Contant geld moet worden opgegeven bij 'Overige bezittingen'. Deze instructie ziet ook niet op aandelen in de reserves van een Vereniging van Eigenaren (VvE). Een aandeel in de VvE-reserves kwalificeert niet als bankgoed, maar als 'Overige bezitting'.

3 Inhoudelijke beoordeling en behandeling

De Handleiding formulier OWR uitworp, beschrijft de stappen die je uitvoert als je een formulier OWR behandelt en deze werkinstructie beschrijft de inhoudelijke beoordeling en behandeling van het formulier OWR met een risico in thema effectenbezit. Hieronder zijn de stappen toegelicht.

3.1 Stap 1 tot en met 5

Zie de Handleiding formulier OWR uitworp.

3.2 Stap 6 Beoordeel het uitgeworpen formulier OWR

Allereerst beoordeel je of het formulier OWR zich leent voor [passend contact](#) met belastingplichtige. Zoek in de [infozet](#) de toelichting op de uitworpbevestiging(en) om het aangewezen risico te beoordelen. Vergelijk de rubriek van het aandachtsgebied in het formulier met onze (systeem)informatie. Controleer ook of de informatie uit het formulier OWR aansluit bij de reeds ontvangen aangifte inkomstenbelasting van belastingplichtige die in [5.1.2e](#) is opgenomen. In het volgende hoofdstuk vind je een toelichting op de inhoudelijke beoordeling van het thema.

3.3 Stap 7 tot en met 12

Deze stappen beschrijven de communicatie met de belastingplichtige of gemachtigde en het vaststellen van een aangifte. Gebruik hiervoor de Handleiding formulier OWR uitworp.

In deze paragraaf wordt uitgelegd hoe een belastingplichtige met een bank- en/of spaartegoed het werkelijk rendement van een dergelijk tegoed bepaalt en hoe hij dat moet invullen in het formulier OWR. In deze werkinstructie worden de hoofdlijnen van de (fiscale) ins en outs over bank- en spaartegoeden in box 3 behandeld.

Eerst wordt een algemene theoretische beschouwing gegeven. Bij de bepaling van het werkelijk rendement wordt onderscheid gemaakt tussen bank- en spaartegoeden in euro's en in vreemde valuta's. Vervolgens wordt ingegaan op het werkelijk rendement bij een aandeel in het vermogen van een Vereniging van Eigenaren (VvE), bij vermogen op een derdenrekening en bij groen sparen.

4.1**Algemeen**

Het werkelijk rendement van vermogensbestanddelen die tot box 3 behoren, omvat alle positieve en negatieve resultaten uit het box 3-vermogen. Dit betreft het directe rendement, zoals rente, huur en dividend, maar ook het indirecte rendement, namelijk ongerealiseerde en gerealiseerde waardeontwikkelingen (waardestijgingen of waardedalingen).

Bij bank- en spaartegoeden in euro's is het werkelijk rendement enkel rente. Er is bij bank- en spaartegoeden bijna nooit sprake van een waardestijging of waardedaling. Bij bank- en spaartegoeden anders dan in euro's en bij andere vermogensbestanddelen, zoals aandelen en onroerende zaken, komt dat juist wel voor. Lees daarover meer in de betreffende werkinstructies.

Wijzigingen bij bank- en spaartegoeden

De wijziging van bank- en spaartegoeden wordt in het algemeen veroorzaakt door:

- stortingen door een belastingplichtige
- opnames door een belastingplichtige (onttrekking)
- renten
- valutaverschillen (bij bank- en spaartegoeden anders dan in euro's)

Omdat het werkelijk rendement bij bank en spaartegoeden in euro's enkel rente is en daarbij bijna nooit sprake is van een waardestijging of waardedaling, kan in dergelijke gevallen een vermogensvergelijking achterwege blijven.

Voor het bepalen van het werkelijk rendement bij bank- en spaartegoeden anders dan in euro's is dat heel anders. Door een koersverschil (koerswinst of koersverlies) kan in tegenstelling tot bij bank- en spaartegoeden in euro's wél sprake zijn van een waardestijging of waardedaling. Er is dan sprake van een zogenoemde niet-gerealiseerde waardeontwikkeling. Om deze waardeontwikkeling, en daarmee het indirecte rendement, te bepalen moet een vermogensvergelijking worden gemaakt.

Vermogensvergelijking

Bij het opstellen van een vermogensvergelijking worden het begin- en eindvermogen gecorrigeerd met de door een belastingplichtige verrichte onttrekkingen en stortingen. Hierdoor is het ook niet nodig om alle stortingen en onttrekkingen van bank- en spaartegoeden te laten invullen in het formulier OWR.

Een vermogensvergelijking waarmee de koerswinst of het koersverlies van een bank- of spaarrekening in vreemde valuta's kan worden berekend, ziet er voor belastingjaar 2024 als volgt uit:

Saldo bank-/spaarrekening op 31 december 2024 (omgerekend naar euro's)	
Saldo bank-/spaarrekening op 1 januari 2024 (omgerekend naar euro's)	-
Verschil	
Stortingen in 2024 (omgerekend naar euro's)	-
Opnames in 2024 (omgerekend naar euro's)	+

Koerswinst/koersverlies in 2024 (indirect rendement)

Hierna wordt eerst ingegaan op de in het formulier OWR in te vullen gegevens.

4.2 In te vullen gegevens in formulier OWR

In het formulier OWR moeten de bank- en spaartegoedgegevens afzonderlijk worden ingevuld. Een belastingplichtige geeft in het formulier zowel de bank- en spaartegoeden van zichzelf als van een eventuele fiscale partner op. Het gaat daarbij niet alleen om bank- en spaartegoeden die de belastingplichtige en zijn fiscale partner op 1 januari 2024 hadden, maar ook om bank- en spaartegoeden die in de loop van 2024 in het bezit zijn gekomen.

Per bank- en spaarrekening moet het volgende worden ingevuld:

- de naam van de bankrekening
- het land waar de bankrekening wordt aangehouden
- het rekeningnummer
- de ontvangen rente
- of de bankrekening in euro's is (ja of nee)
- de koerswinst
- het koersverlies (belastingplichtige moet bij verlies een minteken voor het bedrag zetten)

Als laatste moet de belastingplichtige aangeven of hij nog een bankrekening heeft. Als dat zo is, moet hij ook daarvoor de hiervoor genoemde gegevens invullen in het formulier OWR.

4.3 Bank- en spaartegoeden in euro's

Het formulier OWR gaat er vanuit dat iedere belastingplichtige ten minste één bankrekening heeft. Bij bank- en spaartegoeden in euro's is het werkelijk rendement enkel rente. De belastingplichtige hoeft in het formulier OWR alleen de ontvangen rente op te geven. Het kan voorkomen dat de bank geen rente vergoed over het saldo op een bank- of spaarrekening. In dat geval is het werkelijk rendement € 0.

Het komt ook voor dat de bank juist een rentevergoeding vraagt over het saldo op een bank- en/of spaarrekening. Zeker in de jaren dat de rente erg laag was, kwam dit veel voor. Een belastingplichtige krijgt dan geen rente maar hij moet juist rente betalen. Deze betaalde rente mag de belastingplichtige ook meenemen in het werkelijk rendement.

De belastingplichtige trekt de betaalde rente af van de ontvangen rente. Als de uitkomst negatief is, moet een minteken voor het bedrag van de ontvangen rente worden gezet in het formulier OWR.

4.4 Bank- en spaartegoeden anders dan in euro's

Als een belastingplichtige een bank- en/of spaarrekening heeft waarop het bedrag niet in euro's wordt aangehouden, dan moet deze het ontvangen bedrag aan rente dat moet dan worden ingevuld in het formulier OWR omrekenen naar

euro's. Hiervoor moet worden uitgegaan van de wisselkoers op moment van ontvangst. Voor de koers kan worden uitgegaan van de gegevens op de [website van de Europese Centrale Bank](#).

Koerswinst of koersverlies

De stijging of daling van het bank- en/of spaartegoed anders dan in euro's wordt niet alleen veroorzaakt door stortingen, opnames en rente, maar ook door koerswinst of koersverlies. Bij koersverlies moet in het formulier OWR een minteken voor het ingevulde bedrag worden gezet. De koerswinst of het koersverlies moet worden bepaald aan de hand van de volgende vermogensvergelijking:

Saldo bank-/spaarrekening op 31 december 2024 (omgerekend naar euro's)
Saldo bank-/spaarrekening op 1 januari 2024 (omgerekend naar euro's) -

Verschil

Stortingen in 2024 (omgerekend naar euro's) -
Opnames in 2024 (omgerekend naar euro's) +

Koerswinst/koersverlies in 2024 (indirect rendement)

Voorbeeld

Sabine opende begin februari 2024 een bankrekening in Zweden en stortte een bedrag van € 10.000 op deze rekening. De koers was toen 1 euro is 11,3 SEK, dus stond na storting 113.000 SEK op de rekening. In juli 2023 ontving zij 1.140 SEK aan rente. De koers was toen 1 euro is 11,4 SEK. Op 31 december 2024 was het bedrag op haar bankrekening 114.140 SEK. De wisselkoers was toen 1 euro is 11,1 SEK.

Sabine moet in het formulier OWR een bedrag van € 100 op aan ontvangen rente (direct rendement), namelijk 1.140 SEK rente bij een koers van 1 euro is 11,4 SEK.

Daarnaast moet de koerswinst (indirecte rendement) worden ingevuld in het formulier. De koerswinst wordt als volgt bepaald:

1. Het saldo op 31 december 2024, omgerekend naar euro's: $114.140 / 11,1 = € 10.283$
2. Min: de stortingen in 2024, omgerekend naar euro's: € 100 (ontvangen rente) + € 10.000 (beginstorting) = € 10.100
3. Plus: de opnames in 2024, omgerekend naar euro's: € 0
4. Min: het saldo op 1 januari 2024, omgerekend naar euro's: € 0.

Per saldo is de koerswinst ($€ 10.283 - € 10.100 - € 0 =$) € 183. Dit bedrag vult Sabine in het formulier in als koerswinst.

Het online formulier OWR berekent nu dat het totale werkelijk rendement van Sabine een bedrag is van € 100 (ontvangen rente) + € 183 (waardeontwikkeling) = € 283.

Immigratie of emigratie

Bij immigratie of emigratie moet voor de bepaling van het werkelijk rendement worden uitgegaan van de perioden dat de belastingplichtige in Nederland woonde. De koerswinst of het koersverlies wordt dan als volgt bepaald:

1. Het saldo op de laatste dag van het jaar dat belastingplichtige in Nederland woonde, omgerekend naar euro's.
2. Min: de stortingen in de periode dat belastingplichtige in Nederland woonde, omgerekend naar euro's.

3. Plus: de opnames in de periode dat belastingplichtige in Nederland woonde, omgerekend naar euro's.
4. Min: het saldo op de eerste dag van het jaar dat belastingplichtige in Nederland woonde, omgerekend naar euro's.

Voorbeeld

Uitgaande van het vorige voorbeeld van Sabine, met als verschil dat zij vanaf 1 september 2024 niet meer in Nederland woont. Het spaartegoed was op dat moment 114.140 SEK. De wisselkoers was toen 1 euro is 11,6 SEK. Het spaartegoed in euro's was dus $114.140 / 11,6 = € 9.840$.

Sabine moet in het formulier OWR een bedrag van € 100 opgeven aan ontvangen rente, namelijk 1.140 SEK rente bij een koers van 1 euro is 11,4 SEK.

Het koersverlies is in het geval van Sabine:

1. Het saldo in september 2024, omgerekend naar euro's: $114.140 / 11,6 = € 9.840$
2. Min: de stortingen in 2024, omgerekend naar euro's: € 100 (ontvangen rente) + € 10.000 (beginstorting) = € 10.100
3. Plus: de opnames in 2024, omgerekend naar euro's: € 0
4. Min: het saldo op 1 januari, omgerekend naar euro's: € 0.

Per saldo is het koersverlies ($€ 9.840 - € 10.100 - € 0 =$) - € 260. Dit bedrag vult Sabine in het formulier in als koersverlies.

4.5 Aandeel in vermogen van een VvE

Als een belastingplichtige een aandeel in het vermogen van een VvE heeft, dan moet hij dit ook aangeven bij bank- en spaartegoeden.

Een belastingplichtige die lid is van een VvE (bijvoorbeeld bij een appartement) betaalt daar een bijdrage voor. Deze bijdrage wordt gebruikt voor onderhoud in een jaar. Maar niet het gehele bedrag wordt daarvoor gebruikt. De VvE heeft ook een reservefonds voor toekomstig groot onderhoud. Dat is vermogen.

Elk lid van de VvE heeft recht op een deel van dit vermogen. Dit vermogen telt mee in de belastingaangifte van de belastingplichtige. De rente die wordt ontvangen op deze rekening, telt dus ook mee bij het werkelijk rendement en moet worden opgegeven in het formulier OWR. In de aangifte inkomstenbelasting tot en met het jaar 2022 werd het recht op een deel van het vermogen van een VvE vermeld bij 'Overige bezittingen'.

Voorbeeld

Nur woont in een appartement. Haar deel (appartementsrecht) is bepaald op 1/20-ste deel. De VvE heeft € 200.000 op de spaarrekening staan. Als rente is in totaal ontvangen € 6.000. Nur moet in haar formulier OWR haar deel (1/20) aangeven. De rente die zij moet aangeven is $1/20 \times € 6.000 = € 300$.

Let op!

Een aandeel in de reserves van een VvE kwalificeert niet als banktegoed. Dit aandeel moet in het formulier OWR worden aangegeven bij 'Overige bezittingen'.

4.6 Vermogen op een derdenrekening

Een derdenrekening is een aparte bankrekening die door notarissen, gerechtsdeurwaarders en advocaten gebruikt wordt. Het bedrag dat op de derdenrekening staat, telt mee als vermogen voor de belastingplichtige. In het

formulier OWR moet dus ook de rente die op die derdenrekening is ontvangen, worden ingevuld.

Voorbeeld

Als iemand een huis koopt, is meestal een hypotheek nodig. Als een koper een hypothecaire lening heeft gekregen, stort de bank het hypotheekbedrag op de derdenrekening van de notaris. Als de koopovereenkomst is gesloten en de leveringsakte is gepasseerd, maakt de notaris pas de koopsom over aan de verkoper van het huis.

Let op!

In de aangifte inkomstenbelasting tot en met het jaar 2022 werd de derdenrekening vermeld bij 'Overige bezittingen'.

4.7

Groen sparen

Groen beleggen en groen sparen kun je doen door geld in te leggen in fondsen of bij banken die deelnemen in bepaalde (groen)projecten. Bijvoorbeeld projecten voor milieubescherming.

Op de site van de Belastingdienst kun je een overzicht vinden van fondsen en banken die groen beleggen (Klik op: [Overzicht fondsen en beleggingen met belastingvoordeel](#)). Alleen voor de projecten die op deze lijst staan, gelden bijzondere regels.

Alleen de groene spaartegoeden moeten in het formulier OWR worden ingevuld bij het onderdeel spaar- en banktegoeden. De waarden van groene beleggingen moeten in het formulier worden aangegeven bij het onderdeel beleggingen. Zie daarover meer in de betreffende werkinstructie. De rente die is ontvangen met de groene beleggingen moeten wel als rente bij bank- en spaartegoeden worden aangegeven.

Voor groen beleggen en groen sparen geldt een specifieke vrijstelling en een extra heffingskorting.

Forfaitaire regeling

In de huidige forfaitaire regeling is voor de vrijstelling een vermogensgrens opgenomen (vermogensvrijstelling). Dat betekent dat belastingplichtige alleen belasting hoeft te betalen als de waarde van deze beleggingen en spaartegoeden boven een bepaald bedrag uitkomt. Deze vrijstellingen staan in de tabel hierna.

Tabel vrijstelling groene beleggingen

Jaar	Zonder fiscale partner	Met fiscale partner
2024	€ 71.251	€ 142.502
2023	€ 65.072	€ 130.144
2022	€ 61.215	€ 122.430

Werkelijk rendement en formulier OWR

Het werkelijk rendement bij groen sparen bestaat, net zoals bij andere spaartegoeden, uit rente. Omdat er een specifieke vrijstelling voor groen sparen bestaat, wordt een deel van de rente op een groen spaarrekening niet belast. Dit deel moet berekend worden. Dat kan niet op dezelfde manier als bij de forfaitaire regeling, omdat het in het formulier OWR gaat om de werkelijk ontvangen rente en niet om het vermogen.

Het vrijgestelde deel van het werkelijke rendement van de groen sparen en groene beleggingen wordt berekend door het totale werkelijke rendement van alle groene beleggingen (dus zowel groen beleggen als groen sparen) te vermenigvuldigen met een breuk. In formulevorm is dit:

$$\frac{\text{Vrijstellingsbedrag groene beleggingen}}{\text{Totale bedrag aan groene beleggingen op 1 januari 2024}} \times 100\%$$

Voorbeeld 1

Op 1 januari 2022 heeft Erika, een alleenstaande, groene beleggingen. De totale waarde op 1 januari 2022 is € 80.000. De vrijstelling voor het jaar 2022 is voor een alleenstaande € 61.215.

Het totale werkelijke rendement groene beleggingen heeft de belastingplichtige berekend op € 8.000.

Het werkelijke rendement van € 8.000 is voor een deel vrijgesteld. Dit wordt als volgt berekend: $\text{€ 61.215} / \text{€ 80.000} \times \text{€ 8.000} = \text{€ 6.122}$.

Het vrijgestelde deel van de rente is dus € 6.122. Het verschil ($\text{€ 8.000} - \text{€ 6.122} =$) € 1.878 is de belaste rente.

Voorbeeld 2

Ruud heeft een spaarrekening in het groenfonds van de RABO Groen Bank BV. Het saldo op 1 januari 2024 is € 90.000 en het saldo op 31 december 2024 is € 93.000. In 2024 heeft Ruud € 3.000 aan rente ontvangen. Een deel van deze rente is niet belast. Dit deel moet berekend worden.

Het vrijgestelde deel van het werkelijke rendement van de groene beleggingen en het groen sparen wordt berekend door het totale werkelijke rendement van alle groene beleggingen (dus zowel groen beleggen als groen sparen) te vermenigvuldigen met een breuk. De vrijstelling voor het jaar 2024 is voor een alleenstaande € 71.215. Voor Ruud is dat de volgende breuk:

$$\text{€ 71.215} / \text{€ 90.000} \times \text{€ 3.000} = \text{€ 2.374}.$$

Het vrijgestelde deel van het werkelijk rendement is dus € 2.374. De niet vrijgestelde rente moet worden opgegeven in het formulier OWR. Dit is ($\text{€ 3.000} - \text{€ 2.374} =$) € 626.

4.8 Meegekochte en samengestelde rente

De meegekochte rente hoeft in het formulier OWR niet apart te worden opgegeven als regulier voordeel. Alleen de in het belastingjaar ontvangen rente moet in het formulier worden ingevuld. Zie paragraaf 3.9.

De aangegroeide rente die is meegekocht, blijkt uit de andere bedragen die moeten worden ingevuld, zoals de verrichte aankopen en stortingen en de waarde op 31 december van het betreffende belastingjaar.

Samengestelde rente (rente over rente gedurende de looptijd langer dan een jaar), moet worden meegenomen in het jaar dat deze rentedragend is geworden.

4.9 Genietingstijdstip rente

Het komt voor dat de bank de rente over een bepaald jaar pas op de rekening stort in het volgende (belasting)jaar. Voor particulieren geldt in de inkomstenbelasting als hoofdregel het kasstelsel.

Inkomsten worden in het kasstelsel genoten op het tijdstip waarop zij:

- ontvangen of verrekend zijn
- ter beschikking van de belastingplichtige zijn gesteld
- rentedragend zijn geworden
- vorderbaar en inbaar zijn

Voorbeeld

De rente over 2024 bedraagt € 2.000. De bank stort deze rente op 4 januari 2025 op de rekening van de belastingplichtige. In dit geval wordt de rente dus ontvangen in 2025. Belastingplichtige moet de rente aangeven in het formulier OWR voor 2025 en niet voor 2024.